

VRČENÍ V TUHANI

Jednou z tradic, která se v naší obci stále udržuje, je starobylé velikonoční řehtání. Tento zvyk byl původně součástí jarních rituálů spojených s oslavou nového vegetačního roku a zahájením zemědělských prací. V lidovém prostředí měl také význam kolektivního obřadu, který posiloval pospolitost vesnické komunity.

Chlapecká velikonoční obchůzka s řehačkami vychází z liturgie pašijového týdne. Podle tradice totiž v kostelích od „Gloria“ na Zelený čtvrtek do „Gloria“ na Bílou sobotu umlknou zvony, protože „odlétají do Říma“. Jejich zvuk pak nahrazují právě řehačky a trakaře. Ačkoliv dnes už tento zvyk nemá původní duchovní význam, stále jde o krásnou tradici, která by byla škoda zapomenout.

Průběh řehtání

Na Zelený čtvrtek v poledne vyrážejí chlapci s řehačkami na obchůzku obce a jejich „zvonění“ pokračuje až do Bílé soboty.

V minulosti byla účast na řehtání pro chlapce ve věku přibližně 6 až 15 let téměř „povinná“ a kluci se na tuto událost těšili dlouhé týdny dopředu. Dnes je řehtání stále otevřené především pro školáky, přičemž nejstarší účastníci bývají žáci základní školy. Dolní věková hranice není stanovena – mladší chlapci se často připojují v doprovodu rodičů, aby se s tradicí seznámili a mohli se v dalších letech stát její stabilní součástí.

Skupinu vždy vede **kaprál**, který dohlíží na dodržování pravidel, pořádek a také řídí závěrečné dělení koledy. Kaprál je vždy vybrán ze skupiny dětí z dané obecní části, která se potká se zástupcem ze zastupitelů. Všechny děti, které budou chtít vrčet se sejdou:

Červená Písa – středa 16.4. v 17:30 u křížku v parku Boženy Němcové

Tuhaň – středa 16.4. v 17:30 u kapličky

Řehtání má jasně daný harmonogram:

- **Čtvrtek:** 12:00, 17:00
- **Velký pátek:** 8:00, 12:00, 17:00
- **Bílá sobota:** 6:00 poslední vrčení, od 9:00 koleda

Na Bílou sobotu dopoledne obejdou řehačci celou vesnici, u každého domu zazpívají koledu a za svou snahu dostanou výslužku – jako poděkování za to, že po celé tři dny zastupovali umlklé zvony. Odměna je zasloužená, protože řehtání není jen symbolická tradice, ale také pořádná fyzická výzva. Není snadné několikrát obejít vesnici, neustále točit řehačkou nebo tlačit trakař a ještě zpívat. Sobotní ranní vstávání už pak bývá pro mnohé skutečně náročné.

Závěrečná koleda

Řehtání a koledování na Bílou sobotu někdy mate ty, kteří tuto tradici neznají – očekávají, že chlapci budou koledovat až na Velikonoční pondělí. Ve skutečnosti však nejde o klasickou pomlázku, ale o poděkování za náhradu zvonění. Dříve byly obvyklou výslužkou malovaná vejce, jak vařená, tak syrová, dnes převažují sladkosti a peněžní příspěvky.

Na závěr všechno poděkuje **„Žáček“** – nejmladší z účastníků, obvykle prvňáček – krátkou básničkou:

Já žáček maličký,
děkuji vám za všechny,
pánbůh vám to nadělí,
na zahradě, na poli.

Za svůj výkon bývá často speciálně odměněn.

Pravidla pro vrčení

1. **Kaprálem může být pouze chlapec z dané obecní části**, a to ideálně žák 8. nebo 9. třídy základní školy.
2. **Příspěvky získané během vrčení se rozdělují rovným dílem mezi všechny účastníky dle počtu odchozených vrčení.**
3. **Kaprál si nenárokuje vyšší podíl z příspěvků.** Dříve si kaprál nechával větší částku na zajištění svážení dřeva na čarodějnice, ale tuto záležitost nyní plně organizuje obec, takže není důvod k nerovnoměrnému rozdělení.
4. **Vrčení musí probíhat tak, aby se děti dostaly domů za světla.** Proto je nutné přizpůsobit začátek akce denní době a domluvit si časy tak, aby se vše stihlo za světla.